

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1958

Ὡς θὰ καταδειχθῆ ἐκ τῆς περαιτέρω ἀναλυτικῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἢ ὑπ' αὐτοῦ καταβληθεῖσα ἐπίμονος προσπάθεια ἀπέβη εἰς πλείστους τομείς καρποφόρος καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν ἀναληφθέντων ἔργων, ἐνῶ παραλλήλως ἠ ἐδραίωσιν τοῦ κύρους τῆς Ἑταιρίας καὶ ἡ στενοτέρα συνεργασία αὐτῆς μὲ τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τοὺς τοπικοὺς πολιτικοὺς, κοινωνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς παράγοντας δημιουργεῖ εὐδαίμων προοπτικὴν διὰ τε τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀνάπτυξιν εὐρυτέρου προγράμματος δράσεως καὶ τὴν εὐχερεστέραν ἐπίτευξιν τῶν ἐκάστοτε ἐπιδιωκόμενων σκοπῶν.

Εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικὸν τὸ γεγονός ὅτι ἤδη αἱ πάσης φύσεως ἐνέργειαι τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. εὐρίσκουν γενικωτέραν ἀνταπόκρισιν. Ἡ διαπίστωσις ὅμως αὕτη ἐπιβάλλει τὴν εἰς μείζονα κλίμακα ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τῶν μελῶν, ἵνα καταστῆ δυνατὴ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ δημιουργηθέντος εὐμενοῦς κλίματος καὶ ἡ ἐπί σταθερωτέρας βάσεως θεμελίωσις τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Ι. Οἰκονομικά: Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὸ Δ. Σ., τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν παρέλειψεν ἐνέργειαν, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν εἰσπραξιν τῶν προβλεφθέντων ἐσόδων καὶ τὴν περαιτέρω αὐξήσιν τῶν πόρων τῆς Ἑταιρίας.

Λεπτομερῆς ἀνάλυσις τῆς διαχειρίσεως παρέχεται εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθησομένην ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1958. Ἐνταῦθα ἀρκούμεθα εἰς ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀντιστοιχοὺς προβλέψεις τοῦ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Γεν. Συνελεύσεως ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ.

	Προϋπολογισθέν	Πραγματοποιηθέν
Σύνολον εἰσπράξεων	248.525,00	216.809,10
Περίσσευμα προηγ. χρήσεως	<u>155.676,90</u>	<u>155.676,90</u>
Σύνολον ἐσόδων	404.201,90	372.486,00
Σύνολον ἐξόδων	<u>388.000,00</u>	<u>296.744,05</u>
Ἐπίλοιπον Ταμείου 31-12-58	16.201,90	75.741,95

Οὕτω, μολονότι τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα ὑπελείφθησαν τῶν προϋπολογισθέντων κατὰ ποσοστὸν 8 ο/ο περίπου, ὁ περιορισμὸς τῶν ἐξόδων ἐπέτρεψε τὴν ἐξοικονόμησιν ἱκανοῦ περισσεύματος (πενταπλασίου σχεδὸν τοῦ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντος) πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν τῆς Ἑταιρίας κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἀρξαμένου ἔτους

Ἡ κατὰ μέγα ποσοστὸν κάλυψις τῶν προβλεφθεισῶν εἰσπράξεων ἐπετεύχθη κυρίως χάρις εἰς τὴν ἀπὸ μέρους τῶν Κρατικῶν Λαχείων εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις δοθεῖσαν ἐπιχορήγησιν 100.000 δρχ., ὀφείλομεν δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας μας τόσον πρὸς τὸν ἀξιότιμον ὑφυπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δημ. Ἀλιπράντην ὅσον καὶ πρὸς τὸν συμπολίτην ὑφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ.

Ἐμμανουήλ Κεφαλογιάννην, εἰς τὴν συναντίληψιν τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ στηρίζωμεν πολλὰς ἐλπίδας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς Ἑταιρίας μας.

Πράγματι, ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑφισταμένη σήμερον προοπτικὴ εἶναι εὐόϊστος, μολονότι ὁ ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθησόμενος διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος προϋπολογισμός, συνταχθεὶς μὲ ἄκραν συντηρητικότητά καὶ περιλαμβάνων ἔσοδα οὐχὶ ἀπλῶς πιθανὰ ἀλλὰ σχεδὸν βέβαια, ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἐλάχιστον τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἑταιρίας. Πέραν ὁμῶς τῶν προϋπολογισθέντων ἐκ 290.000 δρχ. περίπου ἔσόδων τῆς νέας χρήσεως εἶναι λίαν πιθανὴ ἢ διὰ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ διαχειρίσεως τοῦ Ταμείου Ἐφεδρῶν Ν. Ἡρακλείου ἐξασφάλισις ποσοῦ 300 - 400 χιλιάδων χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Νομάρχου κ. Γαλανάκη καὶ τῆς ἀρμοδίας Ἑπιτελείου τοῦ Ἑπιτελείου Γεωργίας ἀποδεχθείσης ἤδη κατ' ἀρχὴν σχετικὴν αἰτήσιν ἡμῶν. Πιθανὴ εἶναι ἐπίσης ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις 100.000 δρχ. χορηγηθησομένη ὑπὸ τοῦ Ἑπιτελείου Οἰκισμοῦ μέσῳ τοῦ Δήμου Ἡρακλείου διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ἐξ ἄλλου τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ νεοσυστάτου Βασιλικοῦ Ἰδρυμάτος Ἐρευνῶν χρηματοδοτήσεως ὠριωμένων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ὡς ἢ συμπλήρωσις τῆς προεργασίας διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρήτης καὶ ἡ συστηματικὴ φωτογράφησις καὶ ἀποτύπωσις τῶν μεσαιωνικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Νήσου ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν κατασκευὴν ἀντιγράφων χαρακτηριστικῶν τινῶν τοιχογραφιῶν, αἵτινες καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα μονίμου ἐκθέσεως ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Θερμὰς εὐχαριστίας ὀφείλομεν πρὸς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου καὶ τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Ἀ. καὶ Μ. Καλοκαιρινοῦ διὰ τὴν συνεχιζομένην τακτικὴν ἐπιχορηγήσιν των, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ιδιώτας καὶ τὰ σωματεῖα, τὰ ὁποῖα προθύμως εἰσήνεγκον διὰ τὴν κάλυψιν τῆς δαπάνης ἀνεγέρσεως τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη.

II. Ἱστορικὸν Μοσεῖον Κρήτης. Τὸ Μοσεῖον ἐλειτούργησε κανονικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἐφορείας καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Α. Γ. Καλοκαιρινοῦ. Εἰς τὸ προσωπικὸν οὐδεμίᾳ ἐπὶ πλῆθος μεταβολὴ πλὴν τῆς ἐπὶ τρίμηνον προσλήψεως ἐκτάκτου δακτυλογράφου πρὸς ἀντιγραφήν χειρογράφων τοῦ Ἀρχείου καὶ καταλόγων τῆς Βιβλιοθήκης. Ἡ ἐπιμελήτρια κ. Σωσὼ Πλάτωνος πλὴν τῆς φροντίδος συντηρήσεως τοῦ μουσειακοῦ ὑλικοῦ καὶ τῆς ἐνημερώσεως τοῦ γενικοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν καταλόγων καὶ τῶν λοιπῶν βιβλίων τοῦ Μοσειοῦ, ὡς καὶ τῆς ξεναγήσεως τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, ἠσχολήθη ἐπὶ μακρὸν μὲ τὴν ταξινόμησιν τοῦ συγκεντρωθέντος ἀρχεῖου ὑλικοῦ καὶ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων τῆς βιβλιοθήκης Καζαντζάκη. Οἱ φύλακες ἠργάσθησαν εὐσυνειδήτως διὰ τὴν φύλαξιν καὶ τὴν καθαριότητα τοῦ Μοσειοῦ.

Ἀξιόλογος ἐργασία ἐγένετο διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς. Κατεσκευάσθη μία νέα μεγάλη προθήκη τοίχου δι' ἐκθεσιν ὑφαντῶν καὶ κεντημάτων εἰς τὸν διάδρομον τοῦ ἄνω ὀρόφου καὶ ἐγένετο ἐπανέκθεσις τῶν ξυλογλύπτων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων λαϊκῆς μικροτεχνίας, ἐξασφαλισθέντος οὕτω τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν Αἰθουσαν Νίκου Καζαντζάκη χώρου. Ἡ συγκρότησις τῆς αἰθούσης ταύτης, ἀφιερωθείσης εἰς τὸν συγγραφέα κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. καὶ ἐγκαινιασθείσης τὴν 26ην παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐτησίου μνημοσύνου του, ἀπετέλεσε τὸ κύριον εἰς τὸν τομέα τοῦτον μέλημα τῆς Ἐφορείας τοῦ Μοσειοῦ καὶ ὑπῆρξεν, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, ἐπιτυχῆς μολονότι ἔχουσα προσωρινὸν χαρακτήρα, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπετεύχθη ἢ παραλαβὴ τῶν ἐπίπλων

τοῦ γραφείου τῆς ἐν Ἀντίμπ οἰκίας τοῦ συγγραφέως. Ἀντ' αὐτῶν ἐχρησιμοποιοῦνθησαν τὰ παλαιὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας τῆς Αἰγίνης καὶ ὅσα ἄλλα ἀντικείμενα ἠθέλησε νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Μουσεῖον ἡ κ. Ἐλένη Καζαντζάκη, αἱ μετὰ τῆς ὁποίας ἐπὶ πολλοὺς μῆνας διεξαχθεῖσαι συνεννοήσεις ὑπέδειξαν ὅτι ἦτο ἀνέφικτος ἡ ἄμεσος καὶ ἀκριβῆς ἐκπλήρωσις τῆς βουλήσεως τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ὡς αὕτη διετυπώθη εἰς τὸν ὑπὸ χρονολογίαν 3-6-1957 κωδικοῦ τῆς διαθήκης του. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Αἰθούσης ἐτοποθετήθησαν καταλλήλως ταξινομηθέντες 1.400 περίπου τόμοι καὶ φυλλάδια, εἰς δύο δὲ προθήκας ἐξετέθησαν 100 περίπου δείγματα ἐκδόσεων ἔργων τοῦ συγγραφέως, χειρόγραφα, ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλα προσωπικά του ἐνθύμια. Ἡ κ. Καζαντζάκη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκφράζομεν καὶ ἐντεῦθεν τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας μας, κατέβαλε ποσὸν 12.000 δρχ. καὶ ἐκάλυψεν οὕτω τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς δαπάνης συγκροτήσεως τῆς αἰθούσης. Πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ συμβολή, ἣν παρέσχεν ἡ δικηγόρος κ. Ἀγνή Ρουσοπούλου, ἡ ὁποία ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐπιπλῶν καὶ ἄλλων ἀντικειμένων ἐξ Αἰγίνης καὶ Ἀθηνῶν. Ἀξιόλογος ἐπίσης εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβολή τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ συγγραφέως κ. Νίκου Σακλαμπάνη δωρήσαντος σειρὰν φωτογραφιῶν, ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων ἐνθυμίων.

Αἱ συλλογαὶ ἐπλουτίσθησαν μὲ 47 νέα ἀντικείμενα, ἐξ ὧν 19 τῆς Βυζαντινῆς - Μεσαιωνικῆς συλλογῆς (15 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 4 ἐκ δωρεᾶς καὶ παρακαταθήκης), 11 τοῦ Ἱστορικοῦ τμήματος (3 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 8 ἐκ δωρεῶν) καὶ 17 τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς (15 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 2 ἐκ δωρεῶν). Δωρεᾶς προσήνεγκον ἡ Οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου Βασιλόπαιδος Γεωργίου, ἡ κ. Ἀγγελικὴ Π. Πρατικάκη καὶ οἱ κ. Εὐάγγελος Σταυριανίδης, Δημ. Κοσμαδάκης, Σταῦρος Φαῖτάκης, Κώστας Λασιθιωτάκης καὶ Ἰω. Χιωτάκης. Ἰδιαιτέρως ἀξιόλογον ἀπόκτημα τοῦ Μουσείου εἶναι μικρὰ ἐνυπόγραφος εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, ἔργον τοῦ Ἐμμανουὴλ Τζάνε (1675), ἀγορασθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἀντὶ 20.000 δρχ., ὡς καὶ ἐνεπίγραφον πῶμα βυζαντινοῦ πίθου παραδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας ὡς παρακαταθήκη τοῦ Δημοσίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους τὸ Μουσεῖον ἐδέχθη 3.670 ἐν ὄλῳ ἐπισκέπτας (2.545 ἑλλήνας καὶ 1.125 ξένους), ἐξ ὧν 2.449 ἐπὶ πληρωμῇ εἰσιτηρίου καὶ 1.221 δωρεάν. Ἐσημειώθη κατὰ συνέπειαν αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκεπτῶν κατὰ 20 ο/ο περίπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος, μολονότι οὐδεμία μεγάλη ὁμάς τουριστῶν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μουσεῖον παρὰ τὰς ἐπιμόνους ἐνεργείας τῆς Ἐφορείας.

Τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων τοῦ Μουσείου ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 16.229,50 ἐξ ὧν δρχ. 12.245 ἀπὸ διὰθεσιν εἰσιτηρίων, δρχ. 2.125,50 ἀπὸ πώλησιν ἐντύπων (ὁδηγῶν καὶ δελταρίων) καὶ δρχ. 1.859 ἀπὸ πώλησιν ὑφαντῶν τοῦ Πρατηρίου δειγμάτων κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης.

III. Ἀρχειῶν - Βιβλιοθήκη. Τὸ Ἀρχειῶν τοῦ Μουσείου ἐπλουτίσθη μὲ 60 περίπου ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος φωτογραφίας ἐκ δωρεᾶς τῆς κ. Κατίνας Τσατσαρωνάκη καὶ τοῦ κ. Περικλῆ Κόλλα καὶ μὲ φύλλα παλαιῶν κρητικῶν ἐφημερίδων δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Νίκου Σακλαμπάνη.

Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ ἐταίρου ποιητοῦ κ. Λευτέρη Ἀλεξίου καταθέσαντος εἰς τὸ Ἀρχειῶν τοῦ Μουσείου τὰ χειρόγραφα τριῶν ἀνεκδότων ἔργων του (ἐμμέτρου μεταφράσεως τῶν ἀπάντων τοῦ Κατούλλου, ἐμμέτρου μεταφράσεως ξένων λυρικῶν καὶ ἐνός θεατρικοῦ ἔργου ὑπὸ τὸν τίτλον «τὰ Μετόπισθεν»).

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἐπλουτίσθη μὲ 62 τόμους ἐκ δωρεῶν τῆς κ. Ἐλ.

Καζαντζάκη, τῶν κ. Ἀ. Γ. Καλοκαιρινοῦ, Ν. Λιαναντωνάκη, Ν. Ἀνδριώτου, Ἰδ. Παπαγρηγοράκη, Κ. Μαρκουλάκη, Β. Λαούρδα, Στεργ. Σπανάκη, Μ. Δερμιτζάκη, Ν. Καμπέλη, Π. Τζαβέα, Π. Πρεβελάκη, Ἀν. Ὀρλάνδου, Γ. Καφετζάκη - Μαράντη, τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου καί τῆς Ἑταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

IV. Ἅγιος Μάρκος. Ἡ ἀπό τοῦ Νοεμβρίου 1957 ἀρξαμένη α' φάσις τῶν ἐργασιῶν ἀποκαταστάσεως τοῦ ἐνταῦθα μεσαιωνικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, περιλαμβάνουσα τὴν ὑπερύψωσιν τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καί τὴν ἀνακατασκευὴν ὀλοκλήρου τῆς ξυλίνης στέγης, ἐπερατώθη κατὰ μῆνα Μάρτιον 1958. Ἐν συνεχείᾳ προσκηρύχθη μερίμνη τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης νέα δημοπρασία διὰ τὴν β' φάσιν περιλαμβάνουσαν τὴν στερέωσιν τῶν λιθοδομῶν, τὴν διαμόρφωσιν ὄλων τῶν ἀνοιγμάτων (θυρῶν καί παραθύρων) τοῦ ἀνατολικοῦ, βορείου καί νοτίου τοίχου, τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου στρώματος τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιχρισμάτων, τὴν κατασκευὴν τοῦ βήματος μετὰ τῆς ἐκ ξεστῶν λίθων κλίμακος αὐτοῦ, τὴν πλακόστρωσιν τοῦ ἱεροῦ καί τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὑποστρώματος τοῦ ὑπολοίπου δαπέδου, τὴν κατασκευὴν τῶν ὑαλοστασίων διὰ τὰ 24 παράθυρα τοῦ ὑπερυψωμένου τμήματος τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καί τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἐλκυστήρων συνδέσεως τῶν κιονοστοιχιῶν μὲ τοὺς δύο πλευρικοὺς τοίχους τοῦ ναοῦ. Αἱ ἐργασίαι συνεχίζονται δι' ἐργολαβίας τοῦ κ. Γ. Κασσιμάτη, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Ν. Τσαχάκη καί τῆ ἐποπτεία τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης.

Μέχρι τοῦδε ἔχει δαπανηθῆ ποσὸν 410.000 περίπου δραχμῶν, καλύπτον τὸ ἥμισυ ὡς ἔγγιστα τῆς συνολικῆς δαπάνης τοῦ ἔργου. Ἡ Διεύθυνσις Ἀναστηλώσεως ἔχει συμβάλει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου διὰ ποσοῦ 275.000 δρχ. (50.000 τὸ 1956 διὰ τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας καί ἀγορὰν ξυλείας, 100.000 τὸ 1957 διὰ τὴν α' φάσιν καί 125.000 τὸ 1958 διὰ τὴν β' φάσιν), ἐνῶ παραλλήλως ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία ἔχει διαθέσει 134.000 (15.000 δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐκπονήσαντος τὰ σχέδια ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Κ. Λασιθιωτάκη, 89.000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς α' φάσεως, 10.000 δι' ἀμοιβὴν τοῦ ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ ἐταίρου κ. Ν. Τσαχάκη καί 20.000 διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῆς β' φάσεως).

Αἱ ἐργασίαι τῆς ὡς ἄνω β' φάσεως περατοῦνται ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνός, θὰ ἐπακολουθήσῃ δ' ἀμέσως ἡ γ' φάσις διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ (ἐπιχρίσματα, δάπεδα, ὑαλοστάσια, θύραι, ἠλεκτρικὴ ἐγκατάστασις κ.λ.π.). Ἡ ἀνακατασκευὴ τοῦ προστώου δὲν εἶνα δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀμέσως, δοθέντος ὅτι δὲν ἐπετεύχθη συμφωνία ἐξαγορᾶς τοῦ μικροῦ καταστήματος τοῦ καταλαμβάνοντος τὸ πρὸς βορρᾶν τμήμα αὐτοῦ, τοῦ ἰδιοκτήτου προβάλλοντος παραλόγους ἀξιώσεις. Διὰ τοῦτο ἐζητήθη ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἰπηρεσίαν ἡ διενέργεια τῆς νομίμου πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν διαδικασίας.

Εἰς τὸν προϋπολογισμόν τῆς Ἑταιρίας διὰ τὴν ἀρξαμένην χρῆσιν προβλέπεται πίστωσις 100.000 δρχ., ποσὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείεται νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς ἐνδεχομένης αὐξήσεως τῶν προσδοκωμένων ἐσόδων. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξ ἄλλου πληροφορίας, ἀπεφασίσθη ἤδη ἡ πρὸς τὸν Δῆμον Ἡρακλείου διάθεσις ἐτέρων 100.000 δρχ. διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ὑφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ. Ἐμμ. Κεφαλογιάννην, πρὸς ὃν ὀφείλομεν πολλὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν σημαντικὴν ταύτην ἐνίσχυσιν. Ἀνεξαρτήτως πάντως τούτων εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ συνεχισθῇ ἡ χρηματοδότησις ἀπὸ μέρος τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως, οὕτω δὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξησφαλισμένη ἡ ἄμεσος συνέχισις καί ἡ ταχεία ὀλοκλήρωσις τοῦ ἔργου. Ἐπειδὴ πάντως ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς ὑπὸ χρονολογίαν 14-3-1956 συμβάσεως

ταχθείσα προθεσμία περαιώσεως τοῦ ἔργου ἔληξεν ἤδη τὴν 4ην τρέχοντος μηνός, τὸ νέον Δ. Σ. πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μετὰ τοῦ Δήμου Ἑρακλείου διὰ τὴν παράτασιν αὐτῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν παράτασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ἰδίας συμβάσεως προβλεπομένου χρόνου, καθ' ὃν ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα διαχειρίσεως τῆς διαμορφωθησομένης αἰθούσης, ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελεν χρησιμοποιηθῆ πρὸς στέγασιν μονίμου ἐκθέσεως ἀντιγράφων μεσαιωνικῶν τοιχογραφιῶν.

V. Ἐκδόσεις. Πλὴν τῆς εἰς ἴδιον φυλλάδιον ἐκτυπώσεως τῆς Ἐκθέσεως Πεπραγμένων τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὸ ἔτος 1957, ἐξεδόθη τὸν παρελθόντα Αὐγουστον εἰκονογραφημένον τεῦχος διὰ τὸν Ἅγιον Μάρκον τοῦ Χάνδακος περιέχον σημεῖωμα, ἐν ᾧ ἐκτίθεται τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀρξαμένης ἀποκαταστάσεως, τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Μ. Γ. Παρλαμᾶ καὶ μελετήματα τῶν ἐταίρων κ. Στυλ. Ἀλεξίου καὶ Κ. Λασιθιωτάκη ἀφορῶντα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ μνημείου. Ἡ ἔκδοσις τοῦ τεύχους συνέβαλε θετικῶς εἰς τὴν παρά τῷ εὐρυτέρῳ κοινῷ προβολὴν τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἔργου τῆς Ἑταιρίας μας.

Οὐδεμία ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ 1958 ἔκδοσις εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Ἐκδόσεων προβλεπομένας σειράς, ἤδη ὁμως ὑπάρχει πιθανότης διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ἔκδοσιν δύο βιβλίων: 1) κριτικῆς ἐκδόσεως τοῦ «Κατζούρμπου» ἐκπονηθείσης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Λίνου Πολίτη, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον τόμον τοῦ «Κρητικοῦ Θεάτρου» καὶ 2) κριτικῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἀλώσεως τῆς Κρήτης» Θεοδοσίου τοῦ Διακόνου μετὰ φιλολογικῆς - ἱστορικῆς εἰσαγωγῆς καὶ σχολίων τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Ν. Παναγιωτάκη, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὸν δεῦτερον τόμον τῆς «Κρητικῆς Ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης». Διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν δύο τούτων βιβλίων προσεβλήθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τρεχούσης χρήσεως πίστωσις 30 000 δραχμῶν.

VI. Διαγωνισμοί - Ἐπιχορηγήσεις - Διαλέξεις. Μετὰ σχετικῆς ἐπιτυχίας διενηργήθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ὁ Ξανθουδίδεις Λαογραφικὸς Διαγωνισμὸς, δι' ὃν ὑπεβλήθησαν τέσσαρες ἐν ὄλῳ ἐργασίαι. Τὸ βραβεῖον μετὰ τοῦ ὑπὸ τῆς κ. Χρυσῆς Ἀνδροκλῆ Ξανθουδίδου ἀθλοθετηθέντος χρηματικοῦ ἐπάθλου 2.000 δρχ. ἀπενεμήθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συλλογὴ 115 κρητικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν» ἐργασίαν τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Ἐμμανουὴλ Δουλγεράκη, ἔπαινος δὲ μετὰ χρηματικοῦ ἐπάθλου 500 δρχ. ἀπενεμήθη εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συνήθειες καὶ παρατηρήματα τῆς γέννησης στὴν Κρήτη» ἐργασίαν τοῦ κ. Γιάννη Καραταράκη.

Διὰ συμπληρωματικὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐταίρου κ. Στεργίου Σπανάκη πρὸς ἔκδοσιν τοῦ Δ' τόμου τῶν «Μνημείων τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας» διετέθη ποσὸν 1.500 δραχμῶν. Ἐπίσης ὡς εἰσφορά ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα Μουσικοῦ Συλλόγου «ὁ Ἀπόλλων» διὰ τὴν ἀγορὰν πιάνου συναυλιῶν διετέθη ποσὸν 2.000 δραχμῶν.

Τρεῖς διαλέξεις ὠργανώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους πρωτοβουλία τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας. Τοῦ κ. Θεμιστοκλῆ Νόβα μὲ θέμα «ὁ Διονύσιος Σολωμὸς», τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ὁρολογᾶ μὲ θέμα «Ἡ συμβολὴ τῶν Κρητῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα» καὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Μέγα μὲ θέμα «Ἡ ἔννοια καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς λαϊκῆς τέχνης».

VII. Διάφορα. Τὴν 26-10-1958 ἐγένετο, ὁργανωθείσα ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Δήμον Ἑρακλείου, εἰς τὴν πλατείαν Ἐλευθερίας ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη, λαμπροῦ ἔργου τοῦ γλύπτου κ. Ἀθανασίου Ἀπάρτη. Πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρωτοβουλία τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἀνταποκρινομένη εἰς τὸ κοινὸν αἶσθημα, ἦτο ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν

ἀπότισιν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου Κρητὸς φόρου τιμῆς. Παραλλήλως τὸ Δ. Σ. ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μνημείου τοῦ Νίκου Καζαντζάκη καὶ συνεκρότησε ἐπιτροπὴν, ἣτις ἤδη ἐπελήφθη τῆς μελέτης αὐτοῦ προκειμένου νὰ ὑποβληθῆ σχετικὴ εἰσήγησις εἰς τὸν Δῆμον Ἑρακλείου.

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ἐταίρων κ. Ἐμμ. Δουλγεράκη καὶ Νικ. Παναγιωτάκη γενομένη, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ., εὑρετηρίασις τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Κριτοβουλίδου καὶ τοῦ περὶ Τουρκοκρατίας τμήματος τῆς Ἱστορίας τοῦ Φιλάκη. Ἡ ἐργασία αὕτη, δι' ἧς καθίστανται εὐχρηστον τὰ ὡς ἄνω βιβλία, θὰ ἀποδῆ ἐκδιδομένη σηματικὸν βοήθημα διὰ τοὺς μελετητὰς τῆς κρητικῆς ἱστορίας.

Προτάσει τοῦ ἐταίρου κ. Στυλιανοῦ Φιοράκη ἐζητήθη, προθύμως παρασχεθεῖσα ἤδη, ἡ συγκατάθεσις τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐγενίου διὰ τὴν φροντίδι τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ταξινόμησιν καὶ εὑρετηρίασιν τοῦ εἰς τὸ οἶκον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀποκειμένου ἀρχείου τῆς Δημογεροντίας Ἑρακλείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πολύτιμον πηγὴν πληροφοριῶν διὰ τὰ ἐν Κρήτῃ πράγματα κατὰ τὸ β' ἡμῖσι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Τὸ νέον Συμβούλιον πρέπει νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐργασίας ταύτης.

Τὸ νέον Συμβούλιον ὀφείλει ἐπίσης νὰ ἐξετάσῃ μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς καὶ νὰ λάβῃ ἐγκαίρως ἀποφάσεις ἐπὶ προτάσεων τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Τωμαδάκη καὶ τοῦ ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Μάιλς περὶ ἀναλήψεως πρωτοβουλίας διὰ τὴν κατὰ τὸ 1961 ὀργάνωσιν τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ. Σημειωτέον ἀκόμη ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐκκρεμὲς τὸ θέμα τῆς μελέτης τῆς δυνατότητος ἰδρύσεως ἐν Κρήτῃ τοῦ νέου Πανεπιστημίου.

VIII. Σωματειακὴ κίνησις. Ἡ Ἑταιρία μας ἐθρήνησε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὸν πρόωρον θάνατον ἐξόχου καὶ πολλαπλῶς εἰς τὴν πρόοδον αὐτῆς συμβαλόντος ἐταίρου, τοῦ Ἀνδροκλέους Ξανθοῦδιδου. Διὰ τοῦ θανάτου του ἐστερήθημεν ἑνὸς ἐνθουσιώδους καὶ εἰδήμονος μέλους, συνεχίσαντος ἐπαξίως καὶ ἐν τῇ Ἑταιρίᾳ τὴν λαμπρὰν παράδοσιν τῆς ἱστορικῆς του οἰκογενείας.

Ἐθρήνησεν ἐπίσης ἡ Ἑταιρία μας καὶ ἀντεπιστέλλον μέλος ἐπιφανὲς διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐπιστήμην, τὸν Ἐπίσκοπον Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου Ἀγχιθάγγελον Ξηρουχάκη.

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τοῦ Δ. Σ. ἐξελέγησαν ὡς τακτικὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας οἱ κ. Νικόλαος Καρύδης, Μύρων Μιχαηλίδης καὶ Σπυρίδων Πλατάκης. Ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος ἐξελέγη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ὁ εἰς Ἀθήνας ἐγκατεστημένος γνωστὸς κρῆς ἠθογράφος κ. Γεώργιος Καφετζάκης - Μαράντης.

Περατωθείσης ἤδη τῆς Ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ὑπομνησθῆ, ἐν ὄψει τοῦ ἐπιπόνου καὶ πολυσχιδοῦς ἔργου, τὸ ὁποῖον διαγράφεται πρὸ ἡμῶν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τούτου νὰ κινητοποιηθῆ τὸ σύνολον τῶν μελῶν μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ πλήρη συνείδησιν τοῦ χρέους πρὸς τὴν Ἑταιρίαν καὶ τὴν Κρήτην. Ἡ κινητοποίησις αὕτη ἀπόκειται ἤδη ὡς ἐπιτακτικὸν καθήκον καὶ πρὸ τοῦ ἐκλεγχομένου μετ' ὀλίγον Συμβουλίου, ἀλλὰ καί, πρὸ παντός, πρὸ τῶν ἰδίων τῶν μελῶν, τῶν τε παλαιῶν καὶ τῶν νέων.

Ἐν Ἑρακλείῳ τῇ 26ῃ Ἰανουαρίου 1959

Ὁ Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΞ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ